

Rapport 2007:68

Arkeologisk förundersökning/antkvarisk kontroll

Vatten och el till Frälsningsarmén Kvarteret Nunnan 2-3

RAÄ 21
Nunnan 2-3
Vadstena stad och kommun
Östergötlands län

Fredrik Samuelsson

Vatten och el till Frälsningsarmén

Kvarteret Nunnan 2-3

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning.	4
Syfte	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Referenser	4
Tekniska uppgifter.	7

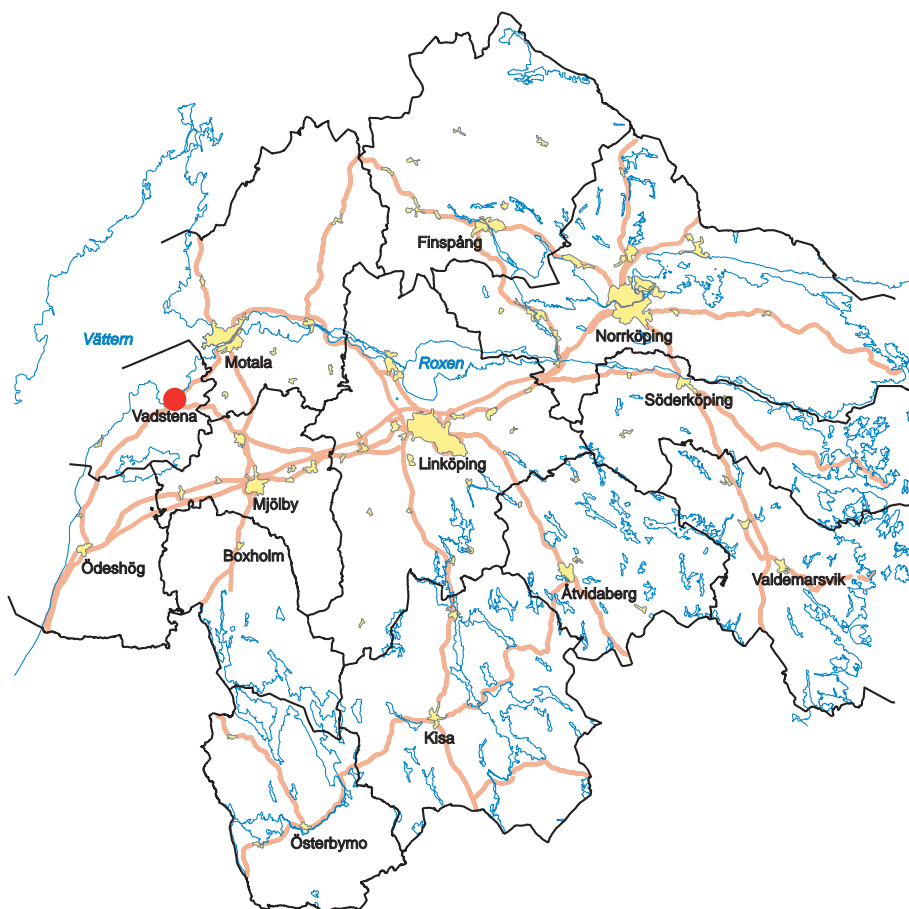
Ö S T E R G Ö T L A N D S   L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N   F Ö R   A R K E O L O G I

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

Under oktober 1995 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning i form av en antikvarisk kontroll inom ovan rubricerad fastighet. Förundersökningen utfördes i samband med schaktning för byte av VA-ledning samt nedläggning av ny elkabel. Arbetet utfördes på uppdrag av Frälsningsarmén. Vid förundersökningen påträffades omrörda kulturlager samt ca 3 löpmeter orörda kulturlager. I ett av de övre lagren hittades en bit av en kritpipa och i ett annat en bit rödgods.

Fredrik Samuelsson
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med kvarteret Nunnan markerat (skraffering) och schaktet markerat (svart). Skala 1:5 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde under oktober 1995 en arkeologisk förundersökning i form av en antikvarisk kontroll i samband med schaktning för byte av VA-ledning samt nedläggning av ny elkabel till Frälsningsarméns lokaler i kv. Nunnan 2-3, Vadstena. Förundersökningen utfördes efter beslut från länsstyrelsen i Östergötlands län.

Uppdragsgivare var Frälsningsarmén vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen var antikvarie Viktoria Björkhager och ansvarig för utformningen av rapporten var undertecknad.

Områdesbeskrivning

Det berörda området ligger inom Vadstena medeltida stadsområde (RAÄ 21) i kvarteret Nunnan 2-3. I kvarteret finns ”Mårten Ulfssons gård” som även går under namnet ”Hotell Finspong”. Byggnaden är idag reveterad men inrymmer flera äldre, delvis medeltida hus. Den västra halvan av byggnaden har en bottenvåning av sten med välvd källare och en ursprunglig men idag igensatt portgång till Storgatan. Den östra halvan består av ett hus i två våningar. Det är byggt i sten och har en bevarad portgång till Storgatan. Båda husen är sannolikt uppförda under 1500-talets senare hälft, varav det östra tillskrivs borgmästaren Mårten Ulfsson.

År 1993 gjorde Östergötlands länsmuseum en förundersökning under ledning av Olle Hörfors och Hans Persson inom ovan rubricerad fastighet. Vid schaktningarna berördes kulturlagren endast undantagsvis och var då av tre olika typer. Två anläggningar samt en kluven stock eller bjälke påträffades (Hörfors & Persson 1993).

Syfte

Syftet med förundersökningen var att tillse att fast fornlämning inte kom till skada genom det planerade arbetet. Fornlämningar som framkom skulle dokumenteras avseende karaktär och omfattning samt om möjligt dateras. Förundersökningens resultat skulle kunna ligga till grund för länsstyrelsens fortsatta beslut i ärendet.

Metod och dokumentation

Den arkeologiska förundersökningen genomfördes i form av en antikvarisk kontroll i samband med schaktningen. Schaktet (bredd 0,50 m och djup 1,00 m) maskingrävdes på bakgården till Frälsningsarméns lokaler, parallellt med husväggen. Sammanlagt uppgick markingreppen till en sträcka av ca 25 löpmeter. Dokumentationsmaterialet i form av fält- och renritning samt fynd förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Resultat och tolkning

I schaktet påträffades diverse kablar som i olika omgångar rört om i kulturlagret. Det var bara en kort sträcka på ca tre meter som uppvisade orörda kulturlager. I ett av de övre lagren hittades en bit av skafet till en kritpipa och i ett annat en bit rödgods. Kritpipsskaftet har ett spiralvridet mönster med pricklinje. Den är troligtvis holländsk och kan dateras till tiden mellan 1690 och 1730 (Åkerhagen 2006).

Utöver dessa fynd framkom inget av arkeologiskt intresse vid schaktningen och därför gjorde Östergötlands länsmuseum bedömningen att bytet av VA-ledningen samt nedläggningen av den nya elkabeln kunde genomföras som planerat.

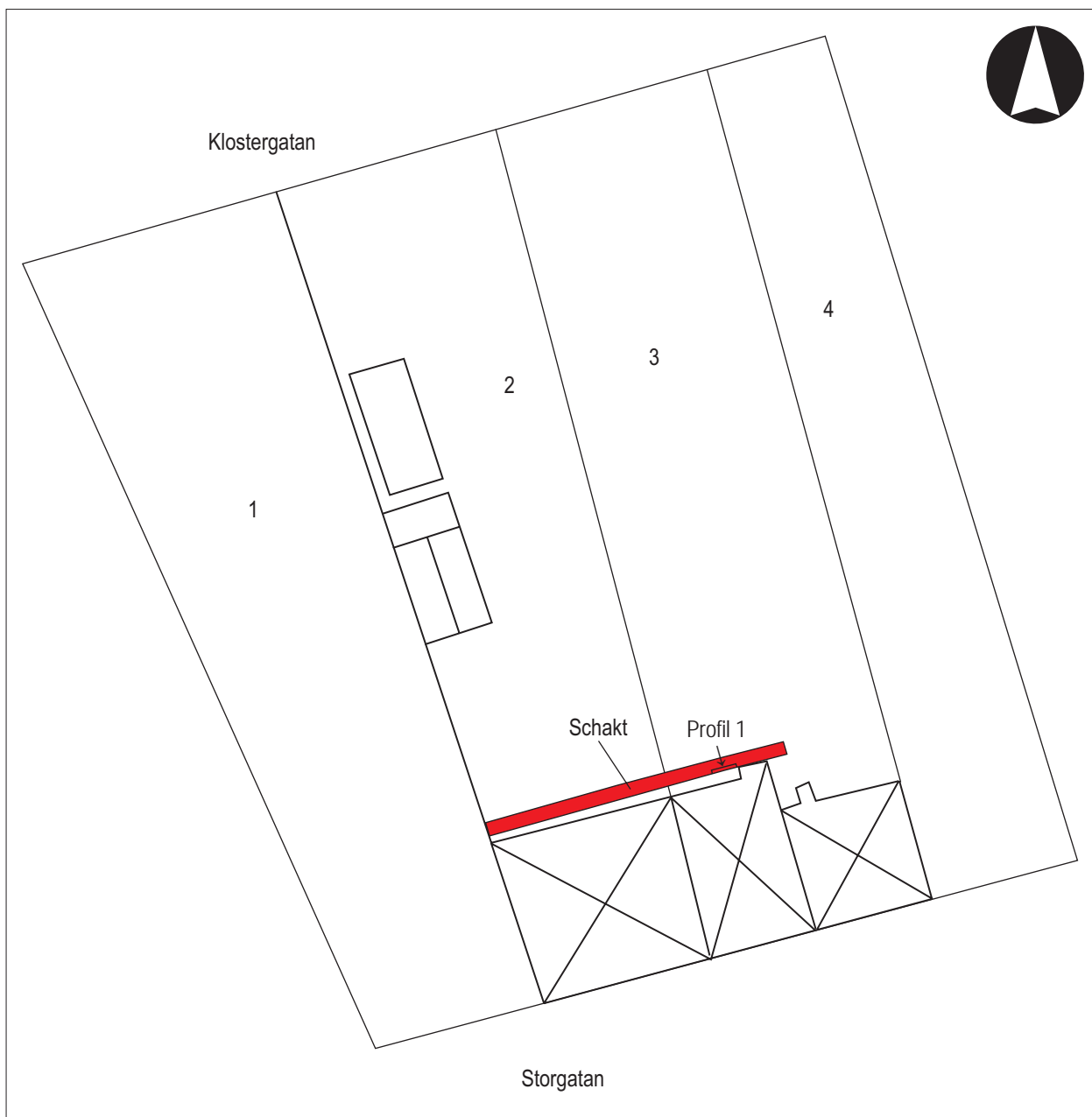
Referenser

Tryckta källor

Hörfors O. & Persson H. 1993. *Kv Nunnan 2-3*. Rapport ÖLM 1993. Linköping.

Otryckta källor

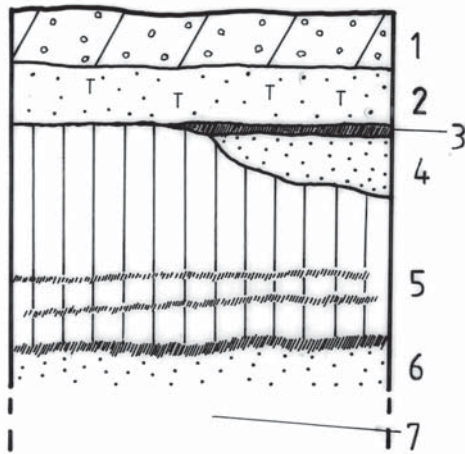
Åkerhagen A. 2006. Datering av kritpipor från Länsmuseum i Linköping.

Figur 3. Schaktplan över det aktuella området. Skala 1: 500

Profil mot S

SKALA 1:20

LAGERBESKRIVNING.

1. PÅFÖRD GRUS
2. SAND MED INSLAG AV TEGELFLIS OCH SOT
3. SOTLAGER
4. SAND
5. K-LAGER MÖRKBRUN LERBLANDAD JORD.
TEGEL, KALKBRUK, ENSTAKA BEN. STRÅK AV
AV SOT MOT BOTTEN.
6. SAND
7. PÅ SINA STÄLLEN SKYMTAR ETT SOTLAGER
FRAM (3-5cm tj) FÖLJT AV ETT SAND LAGER.

Figur 4. Profil 1 mot söder. Skala 1:20

Tekniska uppgifter

Lokal	Kv. Nunnan 2-3
Stad	Vadstena
Kommun	Vadstena
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	RAÄ 21
Ekonomiska kartans blad	084 69 (8E 6j Vadstena)
Koordinater	X6480969 - 6480964, Y1446642 - 1446623
Koordinatsystem	RT90 2,5 gon V
Höjdsystem	Rikets
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning/antikvarisk kontroll
Länsstyrelsens dnr	220-10152-95
Länsstyrelsens handläggare	Jan Eriksson
Länsstyrelsens beslut	1995-09-28
ÖLM dnr	611/95
ÖLM projektnr	6108
Uppdragsgivare	Frälsningsarmén
Kostnadsansvarig	Frälsningsarmén
Projektledare	Viktoria Björkhager
Rapportarbete	Fredrik Samuelsson
Fältarbetstid	1995-10-16
Yta	Ca 25 löpmeter
Fynd	C4360:1-2
Foto	Nej
Analyser	Nej
Grafik	Johan Levin
Renritning	Annicka Clarmo
Grafisk form	Johan Levin

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Ur allmänt kartmaterial
ISSN 1403-9273

© Lantmäteriverket dnr 507-99-499
Rapport 2007:68 © Östergötlands länsmuseum

Östergötlands länsmuseum utförde under oktober 1995 en arkeologisk förundersökning i form av en antikvarisk kontroll i samband med schaktning för byte av VA-ledning samt nedläggning av ny elkabel till Frälsningsarméns lokaler i kv. Nunnan 2-3, Vadstena. Vid förundersökningen påträffades omrörda kulturlager samt ca 3 löpmeter orörda kulturlager. I ett av de övre lagren hittades en kritpipa och i ett annat en bit rödgods.